

A véleményemet ritkán tartom magamban

A rendszerváltozás igazából majd akkor zárul le, ha a szemben álló felek közt, a közös érdekek mentén kialakul valamiféle közös nevező. Ez a politikai intézményrendszerek vagy az alkotmányos berendezkedés tekintetében még megvan, de például az állam szerepének megítélésében kibékíthetetlen az ellentét a baloldal, a liberálisok és a jobboldal között – mondta lapunknak Kövér László, a Fidesz–MPP elnöke.

– **Önnek volt néhány olyan kijelentése az elmúlt években, amelyekkel egy csomó embert megsértett, másokat megbotránkoztatott. Ilyen volt az elhíresült Magyar Hírlap-vita: „Kövér beszélne a zsidókérdésről.” A másik, amikor a solymári konzervatív körben azt találta mondani, hogy a jobboldali újságírók többet ártottak az Antall-kormánynak, mint amennyit használni igyekeztek. A legutóbbi elhíresült mondása a nyűvekre és tetvekre való utalás, amit meg az MSZP vett zokon. Lenne szíves pontosítani ezeket az idézeteket?**

– Még 1995-ben meghívtak a Bethlen téri cionista klubba, ahol valami olyasmi volt a téma, hogy melyik pártnak mi a véleménye a zsidókérdésről. Tehát a zsidókérdés kifejezés nyilvánosan elhangzott, nem én találtam ki. Rádásul, akik meghívtak, azoknak érzékelhetően semmi néven nevezendő identitásproblémájuk nincsen, így kompenzálniuk sem kell azt. Aztán egy MSZP-s képviselőtől meghívást kaptam a Komédiium színházba, ahol velem, illetve Boross Péterrel beszélgettünk az 1990–1994 közötti évek politikai történéseiről. Itt hangzott el a közönség soraiból az a kérdés, hogy miért nem lehet beszélni Trianonról? Én akkor azt válaszoltam, hogy szerintem lehet és kell is beszélni minden olyan kérdéssről, ami kényesnek és kínosnak számít. Ilyen Trianon mellett például a zsidókérdés. Azért is kell ezekről beszélni, mert különben átengedjük olyan politikai csoportoknak, amelyek nem képesek jó szándékkal megvitatni azokat. Semmivel sem mondtam többet vagy kevesebbet. Az lett belőle, ami lett. Aztán a Fidesz kongresszusán idéztem Bauer Tamást, szembeállítva az SZDSZ „sajátos”, a jobb származására is tekintettel levő káderkiválasztási szempontját a szabadelvű értékrenddel, amit mi képviselünk. Ennek következményeként Herczog Edit MSZP-s képviselő és mások jóvoltából Hollandiáig ment a híre annak, hogy én milyen antiszemita kijelentéseket teszek. Igazából nem is veszek tudomást erről az emberfajtáról, aki hazugságokat írogat, ezeket exportárúként körözi a világban, tudva azt, hogy ezzel árt az országnak és árt az ország kormányának.

– **Ön szerint mi vezérli azt, aki folyamatosan rossz híret kelti az országnak?**

– Tudomásul kell venni, hogy Magyarországon sokan élnek olyanok, akiknek igazából teljesen mindegy, hogy itt élnek, vagy mondjuk New Yorkban. Magyarország számukra nem az otthon, a haza, hanem egy viszonylag lakható hely. Nem kötődnek a magyar kultúrához, nem azonosítják magukat a nemzettel. A demokráciában ez megengedett dolog. A hazudozás és az ország rágalmazása is az – legalábbis jogilag. A konzervatív újságírók-

kal kapcsolatban: igenis vannak olyanok, akik nagyon is sokat ártottak írásaikkal vagy műsoraikkal az Antall-kormánynak. Sok újságíró az úgynevezett jobboldalon sem üti meg a minimális mércét. Az elmúlt tíz évben újabb kontraszelekció ment végbe a magyar sajtóban. Akik ma a médiában a pénz fölött rendelkeznek, azok mondják meg, ki a tehetség, azok válogatnak, megnézzve, kik alakíthatók és hajlíthatók. A kiválasztottak aztán hamar megtanulják a játékszabályokat. A konzervatívok nem rendelkeznek ezekkel a feltételekkel, éppen ezért jobboldali újságírónak lenni elsősorban nem pénz, hanem jellemvonás kérdése. Ami pedig a nyűveket illeti: Az első szabad választásokra emlékezve, a Fidesz nevében elmondott beszédemben egy Bereményi Géza–Cseh Tamás dalszöveget idéztem.

– **Ezt elfejtették a napilapok hozzátenni. Így okatlan botrányhősnek tűnik.**

– Nem szoktam csak azért mondani valamit, hogy abból botrány legyen. Ugyanakkor nem is mérlegelem, hogy na, ebből lesz-e egy jó kis botrány. Az is igaz, hogy ha valamiről véleményem van, ritkán szoktam magamban tartani.

– **A kormány állítólag a médiaegyensúlyra hivatkozva hetilapot akar indítani. Elek István miniszterelnöki főtanácsadó Válasz névre szeretné keresztelni. Horváth Ádám és Sárközy Mátyás, Sárközy Márta hozzátartozói azonnal tiltakoztak. Ez előre borítékolható volt.**

– Nekem az a véleményem, hogy a tények csoportosításával ugyan keményen véleményt mondó, de ugyanakkor távolságtartónak tűnő Heti Világgazdaság és a direkt politikáló hetilapok, mint a Magyar Fórum, a Magyar Narancs, Magyar Demokrata vagy a 168 Óra közötti úrt jelenleg nem tölti be egyetlen újság sem. Más kérdés, hogy szerencsétlen a névválasztás, és azzal sem ártana számolni, hogy a mostani lappiacon egy új hetilap bevezetése nem könnyű.

– **Felsorolok önnek néhány jelzőt, amellyel az egyik hetilap szerzője jellemezte egy politikust. Ön szerint kiről lehet szó? Az illető kisfiúsan szelíd, szimpatikus, pontos, érzéketlen, tágkeblű, meggyőző modorú, eltökélt szemű, belátó, engedékeny, befogadó, markáns, határozott, meggyőző, autentikus, őszinte, hiteles, önazonos, megragadóan emberi, bölcs...**

– Teljesen nyilvánvaló, hogy ezeket csak szabaddemokrata politikusról írhatják le. Esetleg még Kovács Lászlóról.

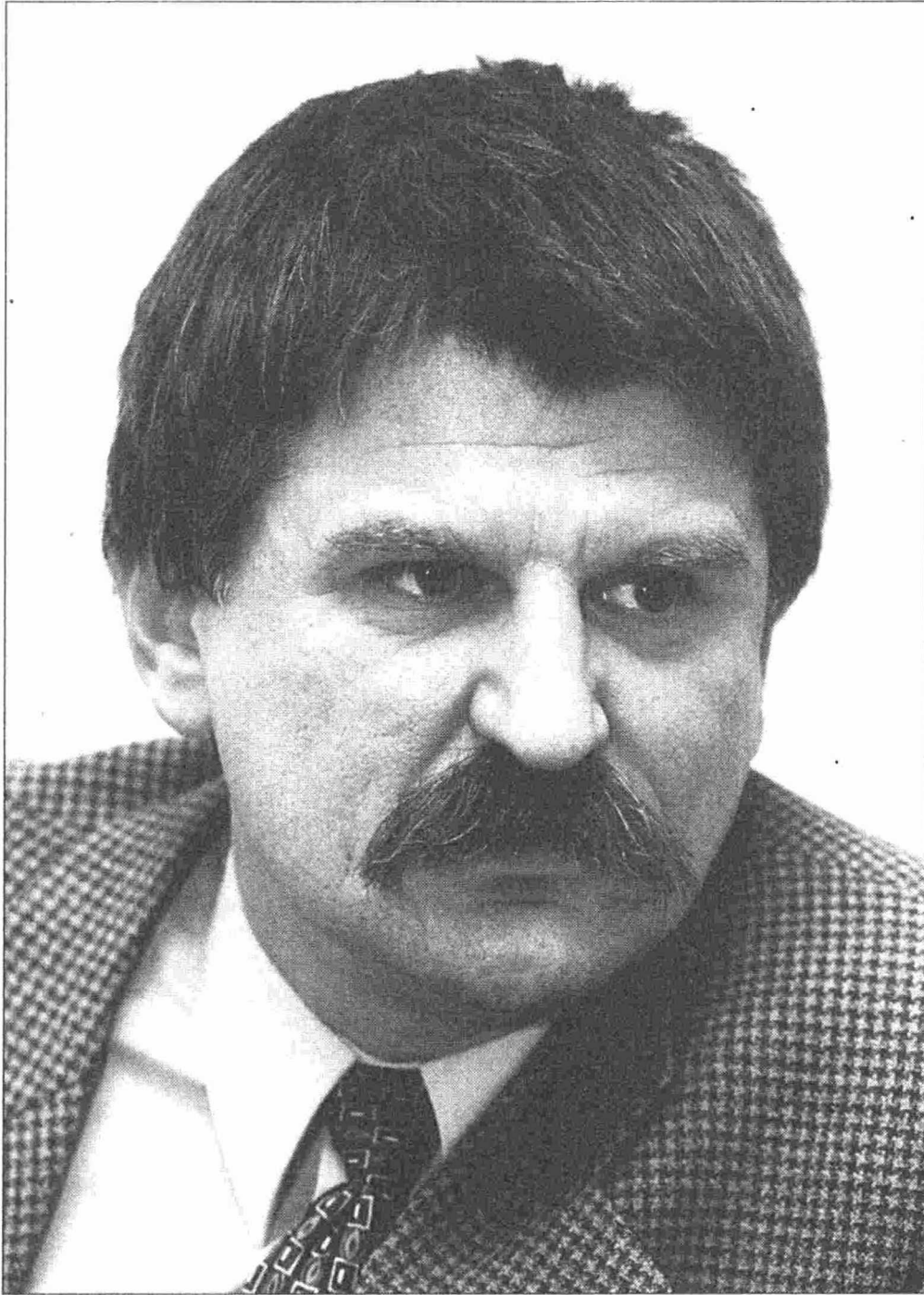
– **Nyert. Ezeket Mészáros Tamás írta Fodor Gáborról, de elkészült a méltó párja. Lengyel László még cifrábbakat írt Kuncze Gáborról. Mint a huszonegyedik század politikusáról. Követi őt az úriember Kovács László az ő nagyszerűségében.**

– Amikor végigolvasom az ilyen írást, teljesen érthetetlennek tartom, hogy ennyi zsenivel a szabaddemokraták például miért nincsenek évek óta a csúcson? Sőt továbbmegyek, hogy lehet az, hogy ez a nép tíz év óta kétszer is jobbközép pártoknak szavazott kormányzati bizalmat? Az ilyen írástok sztahanovista lelkesedése több mint megható, de őszintén megmondom, hogy ha Mészáros vagy bárki rólam írna ilyeneket, a rosszullét kerülgetne. Szerencsére ez a veszély nem fenyeget.

– **Az ellenzék és a kormánypártok viszonya talán soha nem volt olyan kiélezett, mint amióta önök kormányoznak. Az ellenzék ügyesen rá is játszik erre.**

– Annyira azért nem vagyok kétségbe esve a durva hangnemet illetően. Az európai átlaghoz képest ez a stílus még belefér. A másik, hogy a publicisták tíz év óta próbálják elültetni a magyar választók fejében a mitikus nemzeti egység vízióját. Hogy durvábban fejezzem ki magamat, visszasírják a jó kis kádári idők egységes parlamenti kussolását. Másik kedvenc témájuk a veszekedős parlament képének érzékletes megjelenítése. A rendszerváltás első pillanatától kezdve máig vannak olyan újságírók, akik folyamatosan a politikusok hitelének lerontásával, a parlamenti demokrácia lejáratásával foglalkoznak. Elég eredményesen. Gondoljunk vissza arra, hogy a rendszerváltó országgyűlés felállásakor az újságírók azzal traktálták az olvasókat, hogy a képviselők a „nép problémái” helyett a saját fizetésük megállapításával foglalkoztak. Akár tudomásul vesszük, akár nem, a politikán belül hideg polgárháború folyik. A megállapítás egyébként nem tölem, hanem Magyar Bálinttól származik. Értelmes vita csak ott lehetséges, ahol a felek között megvan a minimális konszenzus. Ami a mostani ellenzékét illeti, több okból sincs remény a velük való együttműködésre. A rendszerváltás igazából majd akkor zárul le, ha a szembenálló felek közt, a közös érdekek mentén kialakul valamiféle közös nevező. Ez a politikai intézményrendszerek vagy az alkotmányos berendezkedés tekintetében még megvan, de például az állam szerepének megítélésében kibékíthetetlen az ellentét a baloldal, a liberálisok és a jobboldal között. Egészen más társadalmat képzelünk el mi, más társadalmi csoportokat kívánunk kedvező helyzetbe hozni. Mi például a családokat tartjuk a társadalom legfontosabb szereplőinek. Az MSZP és az SZDSZ kormányzásuk idején azon posztkommunista társadalmi érdekcsoportok hegemoniáját erősítette meg, akik 1990 előtt a spontán privatizációból gazdagodtak meg, illetve egyéb módon konvertáltak a Kádár-rendszerben szerzett kapcsolati tőkét az új rendszerben gazdasági vagy éppen kulturális hata- ➤

↳ lommá. Akik a monopolisztikus hatalomgyakorlásról lemondtak ugyan – látszólag önként, újkeletű demokratikus meggyőződésből –, de csak hogy egy hegemónisztikus rendszert építtessenek ki maguknak. Ezeknek a pozícióira jelent veszélyt a Fidesz vezetete jobbközép-kormány.

– Van még értelme a jobboldal–baloldal megkülönböztetésnek?

– Lassan valóban értelmét veszti ez a fajta ideológiai felosztás, hiszen a Fidesz szociális programjával sokak szerint balról előzi az MSZP-t, ugyanakkor Krausz Tamás egyszerűen a nagytőke pártjának nevezte saját pártját. Számomra mára az egyetlen használható viszonyítási pont a nemzeti tradíciókhoz való ragaszkodás. Hogy valakinek az ország nem telephely

és átmeneti állomás, valamint hogy a székek nem navajó indiánok.

– Kitört egy új botrány. A kiszagda Székely Zoltánt rajtakapták, amint kenőpénzt fogadott el. Az MSZP már eddig is keményen hangoztatta, hogy az önök kormánya mennyire korrupt.

– Nagyon sajnálatosnak tartom. Az ilyen eset egyedileg is, de általában is hatalmas károkat okoz a magyar politikai életben. Ez az első eset, hogy a jelenlegi politikai elit egyik tagját tetten érték vesztegetés közben. Másrészt az ügy azt is mutatja, hogy a rendvédelmi, nyomozati szervek teszik a dolgukat, ami nem volt mindig így. Most a Székely-ügybe kapaszkodva általános támadás indul a koalíció ellen. Az ellenzék felmérte: ha most az országgyűlés elfogadja a kétéves költségvetés

tervét, ahol mutatószámok szerepelnek az életszínvonal javítására, és létrejön a megállapodás a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztériummal az agrártámogatások ügyéről, akkor a koalíció sikeresen fejezte be a kétezres évet. Az MSZP az öt szolgáló médiával most heves offenzívába kezdett: a kiszagdapárt szétverése szinte az utolsó lehetőség az MSZP sötét ügyeinek feledtetésére. A koalícióba nem tudtak éket verni, hát most van Székely-ügy és Torgyán-villa. Ki fog emlékezni a Hornvillára meg az MSZP politikusainak privatizációs lenyúlásaira, VIP-hiteleire? Egyébként őszintén remélem – nemcsak a kiszagdapárt, de minden országgyűlési képviselő érdekében –, hogy Székely Zoltán tudja magát tisztázni.

– Az értelmiség tíz év óta megosztott. Bizonyos csoportok halálra sértődtek, mert a Fidesz-kormány nem hajlandó tudomásul venni kiváltságaikat.

– Részben valóban arról van szó, hogy létezett egyfajta megkövesedett értelmiségi hierarchia. Az adott művészeti ágaknak nálunk felkent papjai vannak, akik minden kiváltságot élveznek, és vannak az úgynevezett szélre szorított, tehetségtelen páriák. Legalábbis a felkent papok szerint. Ez a kedvezményezett és kivételezett társaság az építészektől a szépírókig terjed. Amióta a Fidesz kormányra került, tett néhány komoly erőfeszítést, hogy megszüntesse ezeket a semmivel nem indokolható előjogokat. Történt is némi enyhe elmozdulás az erőviszonyokat tekintve. Ezt a csekély kis változást is hiszterizált felhangok kísérik. Nem mi osztottuk ketté a magyar értelmiségi társadalmat, hanem vannak a brancsbeliek és a brancson kívüliek. A brancsbeliek persze úgy gondolják, hogy minden állami, intézményi, kuratóriumi döntésnek az ő kizárólagos érdekeiket kell szolgálni. Azokét, akik a mai napig is egyedüli hiteles mérceként tetszelegnek a nyilvánosság előtt. Úgy, mint az istenek földi helytartói, akik tartoznak meghatározni az igazságot, a jövőt és a helyes utat. Akik megmondják, ki a „független”, ki a pártkatona, ki a tehetség, ki a tehetségtelen, ki az európeér, ki nem az, és így tovább. Amennyiben valaki ezt a kompetenciájukat kétségbe vonja, úgy hisztérikus rohamokat kapnak, mint Lengyel László vagy Eörsi István teszik gyakran. csatlakozva hozzájuk Petschnig Mária Zita és a férje. Lassan kénytelenek vagyunk ennek a társaságnak a megnyilvánulásait úgy venni, mint a jeges árvizet vagy az aszályt, mint egyfajta természeti csapást, ami feltehetően majd csak elmúlik a fejünk felől.

– Nem arról van szó, hogy ők gondolják magukat a legjobb szakértőnek, tanácsadónak minden vonalon? És megbocsáthatatlan, hogy a Fidesz nem kér a tanácsaikkól?

– Valószínűleg erről is szó van. A hely-

zet az, hogy az idő nem nekik dolgozik. Addig is, az egészséget védendő, nem kell ezen urakat és hölgyeket olvasni.

-A Fideszt a média és az ellenzék egyaránt azzal vádolja, hogy kokettál az általuk kinevezett szélsőjobboddallal, azaz a MIÉP-pel.

- A baloldali média fegyvermezett gépezetként működik. A kádári értelmiségi segédsapat finomított formában túlélte a rendszerváltozást, és gyártja a maga ellenségekéit, démonjait. Melyek erkölcsi megsemmisítése, likvidálása mindig aktuális, napi feladatuk. A Fideszen nem sikerült igazán fogást találni, a baloldal szitokszótára megkopott, kimerült. Az antiszemitázás, fasisztázás mára kicsorbult, hiteltelenné vált, az idegen hadsereg majd tíz éve elment, az embereket nehezen lehet az orruknál fogva vezetni. Vegyünk hát egy pártot, jelen esetben a MIÉP-et, vele lehet riogatni a közvéleményt, lehet démonizálni, jelentőségéhez képes messze felnagyítani, létével fenyegetni a demokráciát. Az MSZP-nek nincs érdemi mondanivalója a kormányzatról, ezért erkölcsileg próbálja diszkreditálni azzal, hogy ráfogja: titokban szimpatizál a MIÉP-pel. Ami természetesen minden alapot nélkülöz. Viszont a cáfolata rengeteg energiát leköt.

- Demszky Gábor főpolgármester szerint az Orbán-kormány bünteti őt és a fővárost, mert annak vezetése az SZDSZ-MSZP-koalíció kezén van. Ezért nem akart a kormány sem Nemzeti Színházat az Erzsébet téren, sem négyes metró.

- Nézeteim szerint senki sem bántotta Demszky Gábort, és ez a büntetősdi meg teljesen nevetséges. Demszky Gábor politikai képességéről csak annyit akarok mondani, hogy ő az az ember, akinek az a legnagyobb erénye, hogy a semmit díszes csomagolásban képes eladni. Addig nincs semmi baj, amíg a vevő a dobozt ki nem nyitja. Olyan polgármester ő, aki kiköltözött saját városából. A Nemzeti Színház és a metró körüli botrányokról az a véleményem, hogy a kormány kisebb politikai kockázatot vállalt azzal, hogy leállította ezeket a beruházásokat, mintha finanszírozná az építésüket. A négyes metró becsült beruházási költsége már a 200 milliárdot is meghaladta. Vérlázítóan erkölcsellenes tartom ezt a nagyvonalúságot, miközben Budapest lakosságának mindössze 9 százaléka venné igénybe napi utazásához. Ebből a pénzből kettőszázötven kilométer autópálya épülhetne, ami Budapesttól éppen Debrecenig érne. Valamint Budapest tele van nyaktörő kockaköves utakkal és földutakkal. A főpolgármester úr nemhiába a média kedvence, kedvére hazudozhat: minden lehetséges fórumon elmondja, hogy csak a kormányközeli települések kapnak céltámogatásokat. Ez nem igaz: konkrétan 6 milliárdot kapnak a

kormányközeli települések, 17 milliárdot az ellenzékiek. A kormány még így sem képes hatékony eszközöket találni, hogy a vidék hátrányát a fővároshoz képest észrevehetően csökkentse.

- Mit szól ahhoz a Demszky-nyilatkozathoz, miszerint ha a 2002-es választás olyan helyzetet teremt, akkor az SZDSZ feláldozza magát és koalícióra lép a Fideszsel, nehogy a MIÉP legyen a Fidesz koalíciós partnere.

- Elég végighallgatni Demszky Gábort, hogy miként beszél az MSZP-ről, mint koalíciós partneréről, hogy azt mondjam, nincs az a megátalkodott fideszes, aki az áspiskígyóval sietne ágyba bújni. Illetve az a vakmerőség kisebb rizikóval járna, mint egy koalíció az SZDSZ-szel.

- Ismeri azt a szlogent, hogy a kormány legázolta a közszolgálati televíziót és a csonka kuratóriumokon keresztül a saját szolgálatába állította?

- Érdekes módon a koalícióval szimpatizáló nézőknek nem ez az általános benyomásuk. Szerintem egyébként akkor szolgálna a kormány érdekeit a közszolgálati televízió, ha jó minőséget felmutatva színvonalas műsorokat sugározna. A televízió szerintem a vajúdas állapotában van: hogy miben és milyen mértékben versenyezzen, hogyan őrizze meg saját értékeit a rendkívül karakteres kereskedelmi csatornák ellenében.

- És mit szól a kereskedelmi csatornák direkt politikálásához, például a Heti Heteshez?

- Riaszt az a perverz kép, ahogy ezek a hölgyek és urak a nyilvánosság fegyverével visszaélve, térdig gázolnak mások magánéletében, önértékében, becsületében – mellelleg többszörös gázsiért azokéhoz képest, akiket hétről hétre a sárba akarnak taposni. Talán van közöttük olyan is, aki ezt „csak” pénzért, nem gyűlöletből csinálja, ezért talán egy kicsit szégyelli is a dolgot. Eddig egyébként a média-erőviszonyok adott állása mellett is három országos választásból kettőt a polgári oldal nyert meg. Rapcsák András pedig úgy nyert, hogy a Munkáspárttól és a MIÉP-től kezdve, az SZDSZ-en, FKGP-n át az MSZP-ig és MDF-ig terjedő „szivárványkoalíció” jelöltje mellett még a kampánycsendet megtörő médiumokkal – köztük az RTL-lel – is meg kellett küzdenie. Senki sem tesz többet a média elhiteltetéséért, mint maguk a sajtópartizánok.

- Mennyiben igaz az, hogy a magyar politikai berendezkedés a két pólus felé halad?

- Kétpólusú, de nem kétpárti. Véleményem szerint a választók érdekeit is ez képviseli. A demokrácia kiköveteli az egyszerű képleteket. A társadalom számára a jelenlegi hat pártnak nincs hat érvényes üzenete. A tényleges alternatívák

egy letisztult, kétpólusú politikai rendszerben jobban képesek kifejlődni. Egyébként nem mi erőltettük ki ezt, a közvélemény-kutatások is a kétpártiság felé mutatnak.

- Ön szerint miért van az, hogy Orbán Viktor személye végletesen megosztja a közvéleményt. Vannak, akik nagyon szeretik, és vannak, akik feneketlenül gyűlölik. Senkit sem hagy közömbösen.

- Antall József sem hagyott közömbösen senkit. Ha valaki ilyen fontos döntési pozícióban van és nem osztja meg a körülötte lévőket, akkor vagy tehetségtelen, vagy hazudik. A tehetséges Orbán Viktor értelemszerűen megosztja a közvéleményt. Karizmatikus emberekhez nem lehet semlegesen viszonyulni.

- Önről azt tartják, hogy Orbán Viktor legbizalmasabb barátja. És hogy kiválóan kiegészítik egymást.

- A köztünk lévő viszony baráti, több mint egyszerű munkakapcsolat. Nem véletlen, hogy véleményünk a világról nagyon is hasonló. Egyébként a Fidesz mint közösség is sokban különbözik más pártok tagságától. Jóval több szál fűz össze bennünket, mint egy pártideológia, s ez adja a Fidesz erejét. Elég, ha arra gondolok, hogy a '94-es választáskor elszenvedett 7 százalékos vereség után a párt képes volt felállni a padlóról és újraépíteni magát. Abban is különbözünk másoktól, hogy ebben a pártban nincsenek önjelölt zsenik, akik gyengítenék a párt erejét. Itt mindenki tudja, hol a helye, mi a szerepe, dolga. Amikor a kormányalakításra került sor, senkinek sem csillant fel a szeme, mert annyira szeretett volna miniszter lenni. Jó egy olyan közösséghez tartozni, amelyet a felelősségtudat és az egymás iránti megbecsülés tart össze jóban, rosszban.

- Azt nyilatkozta az egyik MSZP-s vezető, hogy a 2002-es választási kampány rettenetes lesz, és a tét óriási.

- Igaz, de a tétet nem ugyanazt értjük. Mi nem a hataloméért, hanem a cselekvés újabb lehetőségéért, nem a múltunk feledtetéséért, hanem a jövőnk újjáépítéséért fogunk küzdeni. Ahogyan 1990-ben fogalmaztunk: az MSZ(M)P eléggé tönkretette ötven év alatt a jövőnköt ahhoz, hogy jusunk legyen beleszólni abba, ami még megmaradt belőle. Ma ez a jövő biztatóbb, mint bármikor az elmúlt nyolcvan évben.

Seszták Ágnes

LEXIKON

Kövér László jogász. 1959-ben született Pápán. T.: ELTE JTK, 1979–86. É.: 1988 a Fidesz alapító tagja, 1990-től országgyűlési képviselő. 1998-tól 2000-ig a polgári titkosszolgálatokat felügyelő tárca nélküli miniszter. 2000-től a Fidesz-MPP elnöke. Nős, három gyermek apja.